

Position Paper Landelijk Vuurwerkverbod

Versie 13 februari 2025

Met deze position paper roepen we u als volksvertegenwoordiger op om voor onze hulpverleners te staan en hen de bescherming te bieden die nodig is. Een vuurwerkverbod is een randvoorwaardelijke, noodzakelijke stap in de bescherming van onze mensen tijdens de jaarwisseling.

De maat is nu echt vol!

Elk jaar opnieuw veroorzaakt consumentenvuurwerk enorme overlast, duizenden gewonden, geweld tegen hulpverleners en grote maatschappelijke schade. Ondanks eerdere maatregelen, zoals vuurwerkzones, lokale verboden en het verbod op (zwaar) illegaal vuurwerk, blijft de jaarwisseling voor veel politiecollega's een gevaarlijke en onwerkbare nacht. Het kan zo niet langer! Onze politiemensen spannen zich elk jaar maximaal in om de jaarwisseling veilig te laten verlopen, maar worden keer op keer slachtoffer van vuurwerk agressie. Te veel collega's raken gewond. Te veel collega's voelen zich onveilig. Maar liefst vier op de tien politiemensen geven aan dat ze niet meer willen werken tijdens oud en nieuw. Daarom pleiten de politie, Centrale Ondernemingsraad en politiebonden voor een landelijk verbod op de verkoop, het bezit en het afsteken van consumentenvuurwerk. Een landelijk vuurwerkverbod is niet het sluitstuk, maar juist het begin en de randvoorwaarde voor een toekomst waarin de jaarwisseling weer veilig(er) en feestelijk kan verlopen.

De schokkende waarheid: feiten en cijfers jaarwisseling 2024-2025

- Het totaal aantal aan de jaarwisseling gerelateerde incidenten bedraagt 8.292; dit is een toename van 12% ten opzichte van vorig jaar¹. Tijdens deze jaarwisseling vielen 2 dodelijke slachtoffers door vuurwerk.
- In totaal werden 295 politieagenten en 49 hulpverleners tijdens deze jaarwisseling slachtoffer van fysiek en/of verbaal geweld. GTPA is hiermee met 55% toegenomen en VPT is meer dan verdubbeld (113%)² ten opzichte van het vierjaarsgemiddelde. Vier op de tien agenten dreigt hierdoor niet meer te gaan werken op oudejaarsnacht.
- Het totaal aantal vuurwerkslachtoffers dat tijdens de jaarwisseling 2024-2025 is gezien op een SEH-afdeling of huisartsenspoedpost bedraagt 1.162, hiervan werd 40% veroorzaakt door legaal consumentenvuurwerk³.
- De maatschappelijke schade van de jaarwisseling loopt op in de tientallen miljoenen euro's. Particuliere schade wordt geschat op 16 miljoen euro, fors meer dan de 12,7 miljoen euro van vorig jaar. De werkelijke schade ligt aanmerkelijk hoger door medische en immateriële kosten, zakelijke claims en niet-verzekerde overheidseigendommen.⁴
- Vuurwerk heeft een aanzienlijke milieu-impact. Rond de jaarwisseling wordt de fijnstofuitstoot structureel overschreden, terwijl de achtergebleven vuurwerkresten voor langdurige milieuschade zorgen.

Deze feiten en cijfers maken pijnlijk duidelijk dat een lokale aanpak niet genoeg is om de problemen rondom de jaarwisseling effectief aan te pakken. Zolang de verkoop en het bezit toegestaan blijft, heeft een lokaal verbod weinig zin. Als bovengenoemde incidenten op een willekeurige dag zouden plaatsvinden, zou de noodtoestand worden uitgeroepen. Waarom accepteren we dit dan elk jaar opnieuw? Wanneer is het genoeg?

¹ Jaarwisselingsrapportage 2024-2025. Politie

² Jaarwisselingsrapportage 2024-2025. Politie

³ Vuurwerkongevallen jaarwisseling 2024-2025. Veiligheid NL

⁴ Verbond van Verzekeraars.

Politiemensen zijn geen kanonnenvoer!

De noodzaak van een totaal landelijk vuurwerkverbod wordt vaak ontkracht door te wijzen op het al verboden (knal)vuurwerk en het tekortschieten van de handhaving op dat gebied. Ook het nu nog toegestane consumentenvuurwerk levert echter een aanzienlijke bijdrage aan de veiligheidsproblemen rondom de jaarwisseling. Er zijn meerdere voorbeelden bekend van cakeboxen die opzettelijk op hun kant werden gelegd en daarna onze politiemensen afgevuurd. Dit is een verontrustende ontwikkeling die niet alleen de politie, maar ook omstanders en andere hulpdiensten in gevaar brengt. Het gebruik van vuurwerk om de politie te belagen en de inzet van hulpdiensten te belemmeren, is een zorgwekkende trend die de afgelopen jaren alleen maar is toegenomen. Wat zo'n 50 jaar geleden begon als een feestelijke, nieuwe traditie, mondt steeds vaker uit in chaos en wetteloosheid. Daarnaast raken jaarlijks honderden mensen gewond door legaal consumentenvuurwerk, vaak met ernstig en blijvend letsel, zoals oogschade en brandwonden⁵. De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) bevestigt deze gevaren: ruim 41 procent van het geteste vuurwerk voldeed niet aan de veiligheidseisen. Bovendien werd 12,7 procent van het vuurwerk als onvoldoende beoordeeld, maar desondanks toegelaten op de markt. Een grote stap richting een veilige jaarwisseling kan gezet worden door het wegnemen van de gevaren die het legale consumentenvuurwerk zelf met zich meebrengt. Dat kan alleen door een totaalverbod op verkoop, bezit en afsteken van vuurwerk.

Handhaafbaarheid

Een veelgehoord bezwaar tegen een landelijk vuurwerkverbod is dat de handhaving ervan onmogelijk zou zijn. Kritiek wordt vaak geuit op de capaciteit van de politie en de middelen die nodig zouden zijn om een dergelijk verbod effectief te handhaven. Onze politiemensen geven echter aan dat handhaving juist (beter) mogelijk gemaakt wordt met een landelijk verbod. De huidige situatie is onoverzichtelijk: het is moeilijk om legaal van illegaal vuurwerk te onderscheiden. Dat wordt anders na de invoering van een verbod: dan is elke knal er letterlijk een te veel. Een verbod leidt er ook toe dat er meer accent komt te liggen op de opsporing van illegale handel dan op handhaving op straat. Natuurlijk hebben we met een algeheel vuurwerkverbod niet meteen een incidentloos Oud & Nieuw. Maar het gaat een 'speelveld' creëren waarop we beter kunnen handhaven. Een algeheel verbod is niet het sluitstuk, maar een begin, een randvoorwaarde voor een op termijn weer veilige(r) en feestelijke jaarwisseling.

Om een landelijk vuurwerkverbod succesvol te maken, moeten naast de huidige handhavingsstrategie de volgende extra maatregelen worden genomen.

- Herijken van inzetconcepten op basis van situaties tijdens de afgelopen jaarwisseling. Denk aan toepassen van andere tactieken of bijvoorbeeld ME-inzet primair gericht op het beschermen van hulpverleners.
- Gerichte opsporing en controles op de handel in illegaal vuurwerk. Denk hierbij ook aan Joint Investigation Teams waarin andere betrokken diensten en eventuele politiediensten uit andere landen bij betrokken worden.
- Inzetten van digitale opsporingsmiddelen en geavanceerde opsporingstechnieken kan illegale handel in vuurwerk sneller detecteren. Daarnaast is er steeds meer technologie die kan bewijzen dat iemand vuurwerk heeft afgestoken.
- Bestuurlijke aanpak vuurwerk, waarbij het bevoegd gezag een passende bestuurlijke maatregel oplegt. Denk aan sluiting van panden of last onder dwangsom.

⁵ Vuurwerkongevallen jaarwisseling 2024-2025. Veiligheid NL

- Versterken van internationale inspanningen om met onze buurlanden tot werkende afspraken te komen.
- Investeren in alternatieve vieringen, zoals vuurwerk-, licht- en droneshows.
- Bewustwordingscampagnes om het draagvlak voor het verbod te vergroten.

De tijd voor verandering is nu! Het kan niet langer zo doorgaan. Een landelijk vuurwerkverbod is niet alleen noodzakelijk voor de handhaafbaarheid, maar ook voor de veiligheid van onze hulpverleners en het welzijn van heel Nederland. Gezien bovenstaande ontwikkelingen, roepen ondergetekende partijen daarom op tot een landelijk vuurwerkverbod:

 <p>Janny Knol, Korpschef Politie</p> 	 <p>Loes Thissen, Voorzitter Centrale Ondernemingsraad Politie</p> 
 <p>Nine Kooiman, Voorzitter Nederlandse Politiebond</p> 	 <p>Ramon Meijerink, Waarnemend voorzitter ACP Politievakbond</p> 
 <p>Miriam Barendse, Voorzitter Equipe, vakvereniging voor politie</p> 	